

DE KEUS VAN INGENIEUR TEUS

ir. Teus van der Plaats

EEN AI-SLAGVELD?

Gaat de geschiedenis zich herhalen zoals bij de BlackBerry in 2003?

In 2003 kwam er een accountmanager van Telfort bij mij langs in Maasland. Als hoofd van de innovatie-afdeling was het een komen en gaan van allerlei bedrijven die de nieuwste ontwikkelingen kwamen presenteren om te kijken of er bij Defensie interesse was. Samen met Ikol Herman vd Erve was ik gelijk onder de indruk van de potentie van het ontvangen van e-mail op een mobiel device. Er was een probleem, Defensie had geen contract met Telfort. Na sterk aandringen kregen we KPN zover om ook de Bes server te ondersteunen in hun netwerk, zodat ook Defensie BlackBerry's

kon gaan gebruiken. Echter het moest allemaal wel veilig met goedkeuring van de BA. En dat heeft heel veel energie en tijd gekost. Toen er eenmaal een accreditatie was ging het als een raket met de verspreiding.

In het begin was het een echt statussymbool. Je telde als leidinggevende pas mee als je ook een BlackBerry had. Het gebruik van de BlackBerry explodeerde. Minister Henk Kamp was binnen de ministerraad de eerste met een BlackBerry en dat wekte de nodige irritaties op bij de collega's. Helemaal in Brussel bij NATO vergaderingen, waar andere NATO landen niet begrepen dat zoiets in Nederland toegestaan was. We hadden een accreditatie voor het gebruik tot DV-niveau door een hele reeks extra maatregelen

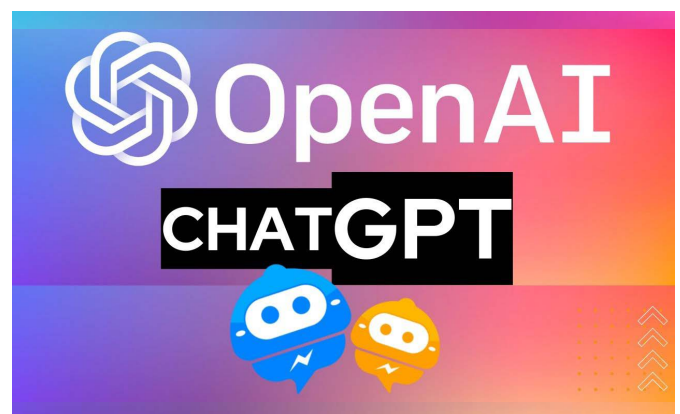
om de voorkomen dat de zaak afgeluisterd kon worden. Het gevolg was een komen en gaan van IT-organisaties van andere ministeries en bezoeken van IT-afdelingen van andere NATO landen. Het ‘pingen’ was overigens bij ons verboden, maar veroorzaakte bij de commerciële versie in een paar maanden een enorme omzetsdip van SMS-berichten. Pingen was gratis en een SMS kostte toen 10 cent per bericht. Omdat de directie van BlackBerry weigerde het platform – waaronder het pingen – ook beschikbaar te maken op de I-Phone maakte Jan Koum uit Oekraïne de eerste versie van Whatsapp. Omdat dat op alle smartphones werkte begon de neergang van de BlackBerry. Er waren ook niet makkelijk applicaties op te draaien en de touch bediening zoals op de iPhone was een uitdaging. De rest is geschiedenis, BlackBerry ging langzaam de afgrond in.

Nu 20 jaar later staan we weer op een kruispunt van IT-ontwikkelingen die vele gevestigde namen in IT-land op hun grondvesten zal doen schudden of die hun ondergang zullen inlijden.

Artificial Intelligence bedreigt search en licenties

Met het enorme en zeer stormachtige succes van AI in het algemeen en Chat GPT (waarvan 49% van de aandelen van Microsoft zijn) in het bijzonder staan we naar mijn mening wederom aan de vooravond van een revolutie in de IT-wereld. Ik heb zelf al een aantal uren met Chat GPT zitten spelen en testen en het is verbluffend wat voor resultaten dit *AI-tool* oplevert. Naast het schrijven van zinnige artikelen, kan het ook heel goed programmeren. Dit laatste vormt naar mijn mening

“Grote bedreiging van de op licenties gebaseerde software-industrie”

een grote bedreiging van de op licenties gebaseerde software-industrie. Immers als straks elk bedrijf dmv dergelijke tools gewoon voor elke functie zijn eigen software kan laten schrijven, waarom zou je dan nog enorme licentiebedragen gaan uitgeven aan de gevestigde bedrijven als SAP, EXACT, Salesforce, Microsoft, etc. Je kan dan veel specifiekere soft-

ware laten genereren op de functies die voor jouw bedrijf of toepassing nodig zijn. En als het niet goed werkt pas je het aan. Ook voor defensie zie ik hierin grote mogelijkheden, voor vele toepassingen worden nu gelicenseerde producten gebruikt.

Ook andere leveranciers zijn gekomen met *natural language AI-tools*, zoals Google met Bard. De CEO van Google verklaarde vijf jaar geleden al de switch van *Mobile first* naar *AI first*. In bijna alle producten waaronder de Waymo zelfrijdende auto, zijn AI-tools geïntegreerd. Het verdienmodel van *Google search* waar het meeste geld aan wordt verdiend zou volgens sommigen op de tocht kunnen komen te staan, echter ook hier werkt de aloude *Gartner Hype cycle* weer. We zitten nu op de *peak of inflated expectations*, waarna altijd de trog van de desillusie het volgende station is. Soms pas vele jaren later komen we in de *Slope of enlightenment*, waarbij het echte nuttige gebruik boven komt drijven.

Artificial Intelligence in de smartphone

Ook mijn nieuwe smartphone, de Google Pixel 7 Pro heeft verbluffende AI-kwaliteiten. Naast de zeer goede vertaalfunctie waarmee een groot aantal talen wordt ondersteund, is de

spraak-naar-tekst functie verbluffend. zonder ook maar één foute interpretatie kan je hele stukken tekst gewoon dicteren en deze verschijnen dan in geschreven tekst, zonder taalfouten, in een document. Ook deze column heb ik op deze wijze geschreven in een Docs document. De Tensor G2 4 nanometer chip met 8 cores heeft verbluffende AI-kwaliteiten. Het meest onder de indruk ben ik echter van de AI-fotobewerkingssoftware. Men is in staat onder zeer lage lichtcondities prachtige foto's te maken. Vage foto's die met 30x zoom zijn genomen worden scherper gemaakt, fletse kleuren worden feller, het is indrukwekkend. Overigens kan dat deels ook met Samsung S23 en de Iphone 14 modellen, maar dan wel voor twee keer de prijs.

Diverse reviews vertellen dat de kwaliteit van de foto's de mogelijkheden van professionele camera's van NIKON en Canon benaderen. Zeker niet op alle punten wint zo'n smartphone het van deze camera's, maar het gemak, de snelheid en de omvang zal velen doen besluiten dergelijke camera's aan de kant te laten en alleen met de smartphone op stap te gaan.

Gaat de geschiedenis zich herhalen?

Als we met deze ontwikkelingen en de komende functieuitbreidingen van *AI-tools*, waar thans miljarden in worden geïnvesteerd, kijken naar de geschiedenis van opkomst en neergang van de BlackBerry van 20 jaar geleden is de vraag of er nu opnieuw een aantal bedrijven moeten vrezen voor hun voortbestaan. Ik denk het wel, tenzij men zeer snel 'langsij' komt. Niet alle bedrijven zullen in staat zijn snel op de nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Ook voor defensie heeft dit 'AI slagveld' consequenties, die zeker ook onderkend worden. De forse uitbreidingen in AI-gerelateerde projecten en personeelswerving in deze sector bij defensie is een rustgevend signaal. Het kan allemaal heel snel gaan, maar gezien de genoemde *hype cycle* kan het ook nog vele jaren duren voordat dit volwassen is. 📍

